

ErsteEUdesk

ErsteEUdesk je newsletter Službe EUdesk Erste & Steiermärkische Bank d.d. Rijeka

Broj 27. – studeni 2008.

Izdvajamo -> *Pretpristupni programi*: Iskorištenost fondova; novi VIFO -> *Programi Zajednice*: Inteligentna energija u Europi, zaključak hrvatske Vlade -> *Projekti*: Primjer TEMPUS projekta; -> *Financijski instrumenti EU*: Erste i EIB potpisale ugovor vrijedan 40 milijuna €.

Dragi prijatelji,

Kraj listopada i početak studenoga obilježile su interpretacije međuvladine konferencije održane u Bruxellesu u zadnjem tjednu listopada. Na njoj je Hrvatska zajedno s drugim pristupajućim zemljama u sklopu paketa proširenja dobila smjernice za nadolazeći period i procjenu da je moguće ispuniti cilj o završetku tehničkih pregovora u 2009. godini. Naravno, uz prethodno zadovoljenje uvjeta postavljenih od strane EU, a koji se odnose na pojedina pregovaračka poglavlja. Istovremeno, na konferenciji zbog protivljenja pojedinih zemalja članica nisu otvorena sva planirana poglavlja.

U sklopu izvješća se našao i komentar korištenja pretpristupnih fondova u Hrvatskoj, a nekako je istovremeno započela slična rasprava u hrvatskim političkim krugovima, prvo u Saboru, a onda i između predstavnika izvršne vlasti. Napisali smo stoga nekoliko redaka o elementima koje treba imati u vidu kad se raspravlja o toj temi.

Od konkretnih natječaja u sklopu pretpristupnih fondova je u međuvremenu otvoren jedan novi ISPA natječaj, a drugom je produžen rok. Predstavljen je niz projekata iz programa Phare o kojima možete više pročitati na internetskim stranicama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje.

Kako je od svih područja Hrvatska prvo zatvorila pregovaračka poglavlja na području obrazovanja, više smo prostora posvetili programu TEMPUS. Pomoću njega bi se domaće visoko obrazovanje trebalo prilagoditi europskom. Predstavljanje primjera projekata financiranih iz EU fondova smo nastavili upravo primjerom iz TEMPUS-a, za kojeg vjerujemo da će privući vašu pažnju.

Svoje upite i komentare slobodno nam pošaljite na eudesk@erstebank.com.

Novo izvješće o napretku proširenja i VIFO objavljeni 5. studenoga

Izvješće o napretku proširenja se ove godine posebno željno iščekivalo. Dočekali smo da je po prvi put Europska komisija u službenom dokumentu 2009. navela kao godinu mogućeg završetka tehničkih pregovora. Dobra vijest je donekle umanjena činjenicom da u sklopu međuvladine konferencije na kojoj je izvješće predstavljeno ipak nisu otvorena sva predviđena pregovaračka poglavlja, zbog toga što se s time nisu složile sve članice EU.

Više o izvješću možete pročitati na 4. stranici newslettera. Izvješće je dio paketa proširenja Europske komisije. U sklopu paketa je objavljen i Višegodišnji indikativni financijski okvir (VIFO) koji definira raspodjelu sredstava iz programa IPA u razdoblju 2010. – 2012. godine. Novi VIFO za Hrvatsku predviđa sljedeće alokacije (milijuni eura):

IPA komponente	godine	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija		49,61	45,37	45,6	39,48	39,96	40,87
Prekogranična suradnja		9,69	14,73	15,9	16,22	16,54	16,87
Regionalni razvoj		45,05	47,6	49,7	56,8	58,2	59,35
Razvoj ljudskih resursa		11,38	12,7	14,2	15,7	16	16,04
Ruralni razvoj		25,5	25,6	25,8	26	26,5	27,27
Ukupno za Hrvatsku		141,23	146	151,2	154,2	157,2	160,4

Detaljnija alokacija sredstava po pojedinim vrstama projekata je vidljiva [u operativnim programima pojedinih komponenti](#), koje smo predstavili u [proteklih desetak izdanja newslettera](#).

Raspored sredstava po pojedinim komponentama programa IPA na najkonkretniji mogući način pokazuje političke prioritete definirane u procesu pregovora. VIFO se definira na godišnjoj razini to za 3-godišnje ciklusima, 2 godine prije početka ciklusa na kojeg se odnosi. Tako je sad na red došlo razdoblje od 2010. do 2012. godine. Ovakav sustav pomaže da se svake godine u alokaciju unose promjene sukladne ocjeni napretka pregovora.

Erste banka potpisala ugovor o kreditu s Europskom investicijskom bankom

Erste&Steiermärkische Bank i Europska investicijska banka (European Investment Bank-EIB) iz Luksemburga potpisale su 19. studenoga ugovor o kreditu u visini 40 milijuna eura. [Europska investicijska banka](#) je razvojna banka Europske unije osnovana temeljem Ugovora iz Rima 1958. godine. Zadaća joj je doprinijeti integraciji i uravnoteženom razvoju te gospodarskoj i socijalnoj koheziji zemalja članica EU.

Sredstva iz nove kreditne linije su namijenjena financiranju malog i srednjeg poduzetništva i lokalne uprave, tj. projekata u vrijednosti od 40.000 eura do 25 milijuna eura iz javnog i privatnog sektora, i to u visini 50% vrijednosti projekta. Poseban

se naglasak stavlja na projekte u segmentima zaštite okoliša, razvoja infrastrukture, društva temeljenog na znanju, racionalnog raspolaganja energijom, zdravlja i obrazovanja. Isključeno

je financiranje projekata iz određenih područja, npr. duhanska industrija, stanogradnja, proizvodnja i distribucija oružja ili kockarnice.

Zahtjev za kreditiranje mogu podnijeti privatni poduzetnici, ali i jedinice lokalne uprave i samouprave, udruženja te javno-privatna partnerstva, a krediti se odobravaju na rok od 4 do 20 godina, ovisno o vrsti projekata. Cijena kredita određuje se prema tržišnim parametrima u trenutku povlačenja, ali u pravilu kao povoljnija od tržišnih cijena.

Kredit dodatno otvara mogućnost korištenja pogodnosti iz posebnih programa Europske komisije, SME Facility i Municipal Finance Facility.

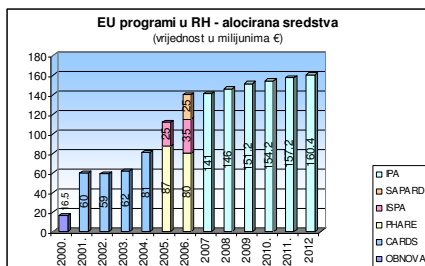

Korištenje fondova EU - Hrvatska

Procjena iskorištenosti fondova

Hrvatski političari su proteklih tjedana intenzivno raspravljali o stupnju korištenja fondova EU od strane Hrvatske. O samoj raspravi više informacija možete vidjeti na 4. stranici newslettera, a u nastavku donosimo pregled podataka koje je pri takvim raspravama važno imati u vidu.

Kad se analizira iskorištenost fondova EU u Hrvatskoj pojavljuju se različite brojke i njihove interpretacije. Statistički se podaci, kao i uvijek, mogu različito interpretirati ovisno o tome što se želi naglasiti. Kada se govori o vrlo maloj iskorištenosti fondova od svega 5% vjerojatno se misli na konačne isplate, a kada se pak govori o velikom stupnju iskorištenosti vjerojatno se misli na stopu ugovorenih sredstava za fondove za koje su rokovi ugovaranja već prošli. U tom je kontekstu važno vrlo precizno razumjeti brojke i koje su brojke u nekom trenutku realno dostupne.

Hodogram korištenja i isplate EU sredstava

Naime, sustav fondova EU funkcionira na način da se za svaki pojedini program dodjeljuju sredstva iz proračuna EU za pojedinu godinu. Zbog toga se i pojavljuju nazivi kao što su PHARE 2005 ili IPA 2007, koji osim programa označuju i godinu u kojoj su sredstva alocirana. Dodijeljena se sredstva mogu koristiti još nekoliko godina nakon toga, a rokovi su unaprijed određeni. Primjerice, rok za ugovaranje unutar programa PHARE je n+2, dakle za sredstva iz programa PHARE 2006 ugovori se moraju potpisati do 30. studenoga 2008. Projekti se nakon toga provode dvije godine, te je tako rok za njihov završetak 30. studenoga 2010. godine. Do tada je većina sredstava isplaćena, ali jedan dio isplate se vrši tek po završetku projekata, dakle i u 2011. godini. Stoga je na temelju potrošenih sredstava u 2009. godini teško donijeti procjenu o uspješnosti programa.

Objektivne okolnosti u Hrvatskoj – izmjena programa

Druga stvar koju treba uzeti u obzir prilikom analize iskorištenosti sredstava su objektivno teške okolnosti provedbe u Hrvatskoj. Naime, za razliku od drugih država Hrvatska ima tu nesreću da promjenom svojeg statusa u odnosu na

Europsku uniju stalno skače iz programa u program. Do proračunske 2004. godine na raspolaganju joj je bio CARDS, u proračunskim godinama 2005. i 2006. na raspolaganju su bili pretprijetni programi PHARE, ISPA i SAPARD, a od 2007. godine na raspolaganju je program IPA. Kako se mijenjaju programi, tako se mijenjaju i pravila provedbe, te sustav treba stalno prilagođavati. A kako se sustav prilagođava, tako ga Europska komisija mora ponovo akreditirati i odobriti prenošenje provedbe na njega, što oduzima puno vremena. Tako se nadležne hrvatske institucije nalaze u situaciji da paralelno rade na provedbi i isplatama u okviru programa CARDS, ugovaranju projekata i provedbi programa PHARE, ISPA i SAPARD, te pripremi programa IPA, i sve to prema različitim sustavima. To predstavlja vrlo veliko opterećenje za provedbeni aparat koji se uspostavlja i ekipira, te u hodu usvaja potrebna znanja i vještine za koje nema prethodnih iskustava. U EU je uobičajeno da je na početku životnog vijeka nekog programa, recimo u prvoj i drugoj godini, provedba sporija nego na kraju, ali za Hrvatsku je situacija nepovoljnija zbog česte izmjene programa.

Iskorištenost u Hrvatskoj – javno dostupni podaci

Posljednji [javno dostupni podaci Ministarstva financija, Nacionalnog fonda](#) zaduženog za ukupno financijsko upravljanje sredstvima iz programa EU, daju pregled sredstava zatraženih i doznačenih od Europske komisije, te isplaćenih prema krajnjim korisnicima zaključno do 30. lipnja 2008. godine. Iz ovih je podataka vidljiv različit status provedbe različitih programa. Za program za koji su rokovi ugovaranja prošli, vidljiv je izrazito visok stupanj ugovorenih sredstava unutar programa CARDS, preko 90%. Kada se govori o pretprijetnim programima situacija je drugačija. Za PHARE 2005, za koji je rok za ugovaranje prošao prošle godine, rezultati ugovaranja nisu loši. Stope ugovaranja se kreću oko 90% (88,34% za 71,5 milijuna eura iz nacionalnog program, 90,72% za 3 milijuna eura iz Prekograničnog programa suradnje sa Slovenijom i Mađarskom te 60,39% za 3 milijuna eura iz Jadranskog prekograničnog programa). Za analizu isplata iz ovog programa još ima vremena. Podaci za program PHARE 2006 još nisu dostupni za analizu budući da je rok za ugovaranje sljedeći tjedan. Što se tiče programa ISPA, također još ima vremena za ugovaranje do 31. prosinca 2010., a internetska stranica [Središnje agencije za ugovaranje i financiranje](#) pokazuje da se natječaji redovito objavljuju, do sada je zatvoreno 11 natječaja, a 2 su trenutno otvorena. Iz

Ministarstva poljoprivrede stiže najava još jednog, četvrtog po redu, natječaja u okviru programa SAPARD. Pa iako do sada nisu iskorištena sva sredstva, moguće je da će novi natječaj omogućiti potpuno iskorištenje. Akreditacija programa IPA od strane Europske komisije je u tijeku, pa iako je trebala, provedba još nije mogla krenuti.

Zaključak i naredno razdoblje

Iskorištenost sredstava iz pretprijetnih programa vjerojatno bi mogla biti bolja. Međutim, s obzirom na fazu u kojoj se provedba EU fondova nalazi realno je da postoje određene poteškoće, koje se reflektiraju u mjerama Europske komisije usmjerenim na korekcije, kao što je bila suspenzija potpisivanja ugovora pod programom PHARE. Međutim, sve je to dio procesa uspostave sustava, za koji se nadamo da će do trenutka ulaska Hrvatske u EU biti spreman za prihvaćanje znatno većih sredstava iz strukturnih i poljoprivrednih fondova. S obzirom da pripremu za njih treba početi barem 2 godine unaprijed, čini se da će, ako se ostvare najave za završetak pregovora tijekom 2009. godine, uskoro na ionako opterećeni provedbeni sustav pasti dodatni teret.

Korištenje fondova EU - Europa

Transparentna raspodjela EU sredstava

Europska komisija je pokrenula javno dostupnu [internetsku stranicu Sustav financijske transparentnosti \(Financial Transparency System\)](#), koja od listopada omogućuju besplatan pristup informacijama o primateljima EU sredstava kojima upravlja Komisija i njene izvršne agencije. Temelji se na računovodstvenim podacima i daje konsolidirani pogled na prethodnu financijsku godinu, a zasad ima 28.000 unosa i pokriva područja sljedećih politika: istraživanje, obrazovanje i kultura, energija i prijevoz, kao i određene dijelove pomoći trećim zemljama. Pretraživački alat bi trebao omogućiti posjetiteljima jednostavnu usporedbu korisnika pomoći i pojedinih područja politike. Ovaj je projekt dio šire [Inicijative europske transparentnosti](#) koju provodi Europska komisija.

Programi Zajednice

Hrvatska u programima Zajednice

U zaključku o sudjelovanju Hrvatske u programima Zajednice kojeg je Vlada donijela sredinom prošlog mjeseca istaknuta je potreba za pojačanom promidžbom od strane nadležnih tijela. Cilj koji se time želi ostvariti jest upoznavanje potencijalnih korisnika s mogućnostima pojedinih programa Zajednice, i njihovo aktivno uključivanje u upravne odbore

programa, kako bi se sredstva na raspolaganju Hrvatskoj što bolje iskoristila.

U sklopu zaključka se nalazi i popis 14 programa u koje je Hrvatska već uključena: IDABC, Fiscalis, Carine, Kultura, Media, Sedmi okvirni program za istraživanje i razvoj, Europa za građane, Progres, Program za konkurentnost i inovacije – CIP (Program za poduzetništvo i inovacije - EIP, Inteligentna energija u Europi, ICT-PSP), Marco Polo II, Zdravstvo, Civilna zaštita, odnosno dodatnih 10 u koje se tek namjerava uključiti u narednom razdoblju: EURATOM, Safer Internet Plus, Erasmus Mundus, Cjeloživotno učenje, Mladi na djelu, Civilna zaštita, Građansko pravo, Kazneno pravo, Pericles i HERCULE II.

Dodatni programi EU - TEMPUS

“Nesvrstani” programi za obrazovanje i razvoj tehnologija

Obrazovanje i kultura, te znanost i istraživanje pregovaračka poglavlja su koja je Hrvatska prve (privremeno) zatvorila, pa se može zaključiti da smo na tom području bliži Europi nego u nekim drugim sferama. Pored toga, u tim područjima imamo dosta dobrih iskustava i na području korištenja EU fondova, pa ćemo stoga u ovom izdanju predstaviti dodatne EU izvore financiranja na tom području. Oni su već neko vrijeme na raspolaganju Hrvatskoj, a ne spadaju niti u programe Zajednice niti u pretprijetne fondove. Tu prije svega spadaju TEMPUS, Eureka i COST. U ovom izdanju ćemo predstaviti TEMPUS.

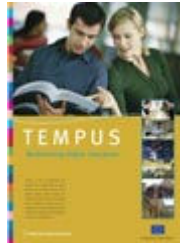
Program **TEMPUS**, odnosno **TEMPUS IV (2007.-2013.)** ima za cilj uskladiti hrvatski sustav visokog obrazovanja sa sustavima zemalja članica EU. Strategija reforme i razvoja sustava visokog obrazovanja usklađena je s ostvarivanjem ciljeva Bolonjske deklaracije, odnosno s uspostavom Europskog prostora visokog obrazovanja do 2010. godine.

Tempus priprema visoka učilišta za ulazak u Zajednički europski prostor visokog obrazovanja i intenzivniju međusveučilišnu suradnju kroz programe mobilnosti kao što je **Erasmus** (zbog čega Hrvatska ne može istovremeno sudjelovati u oba spomenuta programa). To ostvaruje kroz niz aktivnosti od razvoja nastavnih programa, usavršavanja nastavnika do internacionalizacije sveučilišta kroz mobilnost i dugoročnu suradnju s partnerima na projektu. Uključuje i strukturne reforme u smislu upravljanja visokim učilištima i omogućava pomoć pri izradi strateške dokumentacije i primjene zakonodavnih propisa.

Hrvatska se u program uključila 2000. godine, a dio realiziranih projekata je

predstavljen u [brošuri TEMPUS III u Hrvatskoj](#). Kao okvirna priprema za sljedeći natječaj u 2009. godini može vam poslužiti natječajna dokumentacija natječaja zatvorenog u travnju 2008. godine, dostupna [na internetskim stranicama Europske komisije](#).

S obzirom da se radi o programu vanjske suradnje s partnerskim zemljama koje graniče s EU, u Hrvatskoj se financira iz sredstava programa IPA. Prijašnje verzije programa (1990. – 2006.) bile su financirane iz programa Phare. Za provedbu programa se u Hrvatskoj brine [Agencija za razvoj visokog obrazovanja](#). Za program Tempus u Europskoj komisiji je nadležna [Opća uprava za obrazovanje i kulturu Europske komisije](#).

Projekti EU u Hrvatskoj - TEMPUS

Uspostava obrazovnih programa za korištenje EU fondova

U prethodnom smo tekstu predstavili osnovne značajke programa TEMPUS, pa slijedom toga u rubrici predstavljanja projekata pišemo o projektu **Podizanje apsorpcijskog kapaciteta Hrvatske za EU programe - InterProject** financiranom upravom iz TEMPUS-a.

Zanimljivost projekta jest činjenica da je njegov rezultat edukativni program namijenjen korištenju EU programa, pa nam je osim same strukture projekta jako visoko u fokusu i sami rezultat projekta, za koji vjerujemo da će i vama biti zanimljiv. Osim toga, projekt još uvijek traje, pa možete uživo pratiti njegov projektni ciklus.

Idejni začetnik i koordinator projekta je Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Sveučilište u Zagrebu). Fakultet ima višegodišnje iskustvo na projektima financiranim iz EU, o čemu se više informacija može pronaći [na internetskim stranicama njihove Jezgre za međunarodne projekte](#). Hrvatski partneri na projektu su: Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Nacionalna zaklada za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj te Hrvatska udruga poslodavaca. Osim međunarodnih partnera, koje možete vidjeti [na internetskim stranicama projekta](#), u projekt su kao individualni eksperti uključeni EU stručnjaci iz područja projektnog menadžmenta s naglaskom na znanstvene i razvojne projekte.

Projekt ima 3 glavna cilja koji uključuju: **informiranje ciljnih skupina** (sveučilišta, poduzeća, javna uprava, nevladine organizacije, studenti) o europskim

programima i fondovima te rezultatima samog projekta; **razvoj i izvođenje 4 obrazovna modula za cjeloživotno učenje** koji će ciljnim skupinama pomoći da podignu ključne kompetencije u svim područjima važnim za upravljanje međunarodnim projektima; **poboljšanje suradnje sveučilišta i gospodarstva** preko osnivanja Centra za međunarodne projekte i cjeloživotno učenje kao mjesta za trening, konzultacije i traženje partnera.

Projekt uključuje različite aktivnosti usmjerene postizanju zacrtanih ciljeva, a to su: uspostavljanje edukacijskih modula, usavršavanje predavača, kreiranje obrazovnih materijala, umrežavanje projektnih partnera, održavanje radionica cjeloživotnog obrazovanja iz različitih područja projektnog menadžmenta te uspostavljanje Centra za međunarodne projekte. Već je odrađen pilot projekt, odnosno niz radionica namijenjenih akademskoj zajednici. U veljači započinje novi ciklus radionica, koji će uključiti i sudionike iz gospodarstva. Više informacija će biti dostupno u siječnju, ali se preliminarne prijave mogu već sad slati na e-mail adresu projekti@foj.hr.

Projekt traje 2 godine (9/2007 – 8/2009), a održivost je osigurana na način da će se program koji iz njega proizađe nastaviti provoditi kroz Centar za međunarodne projekte, koji je jedan od rezultata projekta.

Ukupna vrijednost projekta je 322.000 EUR, od čega se iz Tempusa financira čak 93%.

ISPA – novi natječaji

RADOVI

➤ **ISPA** - Izgradnja i obnova vodoopskrbnog sustava i sustava upravljanja otpadnim vodama u Karlovcu - instalacijski i građevinski radovi

Posjet lokaciji je zakazan za 4. i 5.12.2008.

Rok za prijavu je 02.02.2009. u 14:00.

Produženje natječaja:

➤ **ISPA** - Građevinski radovi na regionalnom Centru za gospodarenje otpadom Bikarac - izgradnja novog, te preoblikovanje i zatvaranje postojećeg komunalnog odlagališta.

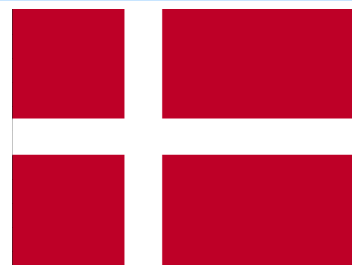
Rok za prijavu je 16.02.2009. u 12:00.

Više informacija o natječajima dostupno je na internetskoj stranici [Središnje agencije za financiranje i ugovaranje \(SAFU\)](#), koja je nadležna za objavu natječaja, ugovaranje, plaćanje i provedbu projekata iz EU fondova.

Od početka studenoga na istoj se stranici možete prijaviti i za primanje elektronske publikacije s novostima o natječajima u trenutku njihove objave.

Članice EU:

Predstavljamo članice EU: Danska

Nekad je bila polazna točka vikinških invazija, dugo vremena nakon toga glavna sjevernoeuropska sila, da bi se vremenom Danska razvila u modernu, prosperitetnu naciju koja aktivno sudjeluje u političkoj i gospodarskoj integraciji Europe. NATO savezu je pristupila 1949., a Europskoj ekonomskoj zajednici (preteča EU) 1973. godine. Doduše, Danska je tražila izuzeće od primjene određenih elemenata EU Ugovora iz Maastrichta, Europske obrambene suradnje, te dijela područja koja se tiču područja pravosudnih i unutarnjih poslova. Dansko gospodarstvo je u proteklim godinama prošlo kroz jaku ekspanziju prouzročenu prvenstveno rastom privatne potrošnje, ali podržano i razvojem izvoza i investicija.

Danska je u svakom pogledu moderno gospodarstvo čija su glavna obilježja poljoprivreda koja koristi visoku tehnologiju, suvremena industrija, značajne mjere državne skrbi, visoki životni standard, stabilna valuta, visoka ovisnost o vanjskoj trgovini. Nezaposlenost je niska, a ograničenost kapaciteta smanjuje potencijal rasta.

Danska je neto izvoznik hrane i energije, te uspijeva ostvariti ugodan suficit platne bilance. Vladini ciljevi uključuju rezanje birokratizacije i daljnju privatizaciju državne imovine. Vlada je bila uspješna u poštivanju, pa čak i nadmašivanju ekonomskih kriterija za sudjelovanje u trećoj fazi (zajednička europska valuta) Europske monetarne unije (EMU), ali Danska je odlučila da se zasad ipak neće pridružiti ostalim članicama koje čine euro zonu. Usprkos tome, danska kruna je vezana uz euro. Gospodarski rast je dobio snažan impuls u 2004. godini, a trend je potrajao sve do 2007. godine. Kontroverze vezane uz karikaturu proroka Muhameda otisnute u danskim novinama u rujnu 2005. godine dovele su do bojkota danskog izvoza u muslimanske zemlje, posebno mliječnih prerađevina, ali bojkot nije značajnije ugrozio gospodarstvo.

Danski životni standard je među najvišima na svijetu, a obilježavaju ga visoki BDP po stanovniku, politička stabilnost, razvijena državna skrb i nizak Gini indeks (24.7 u 2007. godini), kojim se mjeri (ne)ujednačenost dohotka. Najvažniji dugoročni problem s kojim se Danska trebati suočiti jest oštro opadanje omjera zaposlenih i umirovljenika.

Hrvatska i Danska nemaju jako veliku robnu razmjenu. U 2007. godini je Hrvatska uvozila robe u vrijednosti 185,66 milijuna USD. Hrvatski je izvoz iznosio 32,8 milijuna USD. U izvozu prevladava aluminij s 23,9%, a slijede kotlovi za vodenu i drugu paru s 10,2%, te furnir i listovi za šperploče sa 7,7%. U uvozu prednjače meso (10,8%), oprema za zagrijavanje i hlađenje (8,8%) i lijekovi (6,8%).

Proširenje EU, Hrvatska na putu u EU – crtice

U sklopu paketa proširenja Europske komisije za 2008. godinu objavljeno je [izvješće o napretku Hrvatske](#) u ovoj godini. U izvješću je po prvi put Komisija spomenula 2009. godinu kao vremenski okvir za završetak pristupnih pregovora s Hrvatskom.

Europski povjerenik za proširenjem Olli Rehn je nakon izvješća došao u dvodnevni posjet Hrvatskoj kako bi osobno prenio poruku da Hrvatska može završiti pregovore do kraja 2009. godine ako ispuni sve potrebne uvjete i završi svoj dio posla. Naglasio je da to nije bianco ček te da se pokazatelji mogu i mijenjati u svjetlu napretka koji Hrvatska postigne, ali uz ocjenu da je ispunjavanje uvjeta izvedivo. Rehn je istaknuo kako je Hrvatska ostvarila znatan napredak u različitim područjima, ali je potrebno postići daljnje rezultate u području borbe protiv korupcije i restrukturiranja hrvatske brodogradnje. Ocijenio je da proces pristupanja Hrvatske Europskoj uniji neće uspjeti zbog financijske krize u svijetu, ali je dodao kako je točno da u EU postoji određeni povećani zamor od proširenja koji je povezan i s financijskom krizom. Vezano uz Lisabonski ugovor, koji nije prošao na irskom referendumu, Rehn je rekao da ne očekuje daljnje prepreke za Hrvatsku jer je čak "i najsporniji scenarij prihvaćanja Lisabonskog ugovora brži od najbržeg scenarija pristupanja Hrvatske Europskoj uniji.

Upravljanje pretpristupnim fondovima je područje za koje je Rehn rekao da su primijećena sustavna poboljšanja i pozitivan napredak na srednjoročnom i dugoročnom planu, dok na kratkoročnom još ima izazova. Stoga je potaknuo nadležna tijela da se intenzivno potrudu kako bi se sredstva maksimalno iskoristila. Upravljanjem pretpristupnim fondovima su se bavili i domaći dužnosnici. Sabor je usvojio izvješće Vlade, a predsjednik Mesić je primijetio da je iskorišteno samo 5% raspoloživih sredstava iz EU fondova. Ravnateljica Središnje agencije za financiranje i ugovaranje Marija Tufekčić isticala je visoki stupanj ugovaranja u programu CARDS za koji su prošli rokovi za ugovaranje.

Voditelj Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj Vincent Degert se također osvrnuo na izvješće opisavši ga pravednim, objektivnim i činjenično utemeljenim. Najavio je da se do kraja godine očekuje zatvaranje još četiri poglavlja, za vrijeme češkog predsjedanja zatvoriti bi se trebalo 11 poglavlja, a za vrijeme švedskog u drugoj polovici iduće godine 14. Osvrnuvši se na brodogradnju, Degert je objasnio kako EU od Hrvatske traži njihovo restrukturiranje kako bi ona mogla poslovati na ekonomski održiv način, bez državnih potpora koje iskrivljuju tržišno natjecanje. Degert je problematičnim izdvojio i poglavlje o porezima, o kojima se očitovao i Institut za javne financije [osvrtnom na izvješće](#).

Sabor je 21. studenoga ratificirao sporazume o korištenju sredstava programa IPA između Vlade i Europske Komisije, odnosno o financiranju njegove treće komponente koja uključuje zaštitu okoliša, regionalnu konkurentnost i promet. Tom je prilikom državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU Hrvoje Dolenc objasnio raspored sredstava među komponentama Programa IPA te odnos EU i nacionalnog financiranja, o čemu ste imali prilike čitati u prethodnim izdanjima newslettera.